ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ วาทกรรมการเมืองในงานวรรณกรรมของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ผู้เขียน นายบัณฑิต ทิพย์เดช

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษา¹ไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ คร. สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาลักษณะวาทกรรมการเมืองและอุดมการณ์ ในงานวรรณกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ในฐานะนักคิดนักเขียนร่วมสมัยคนหนึ่งใน สังคมไทยที่มีบทบาทชัดเจนในฐานะของผู้นำนักศึกษาประชาชน นำขบวนร่วมเรียกร้อง ประชาธิปไตยจากผู้มีอำนาจของบ้านเมืองครั้งเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

การศึกษาครั้งนี้ ได้มองงานวรรณกรรมหรือตัวบทในฐานะที่เป็นปฏิบัติการทาง วาทกรรมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งผู้ประพันธ์มีอำนาจในการสร้าง นำเสนอ หรือปิดกั้นอุดมการณ์บางอย่าง งานวิจัยนี้จึง ได้เลือกใช้กรอบวาทกรรมวิเคราะห์เชิงทฤษฎีวิพากษ์ เพื่อที่จะชี้ให้เห็นว่าตัวบท ดังกล่าวเป็นเพียงการประกอบขึ้นของสัญญะ ที่ต้องการตอกย้ำและผลิตซ้ำอุดมการณ์ชุดหนึ่ง โดย ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการนำเสนอ เพื่อดำรงไว้ซึ่งอำนาจ หรือเพื่อสร้างความชอบธรรมในการ ขยายเครือข่ายของอำนาจ

ผลการศึกษาลักษณะวาทกรรมการเมืองและอุดมการณ์ในงานวรรณกรรมของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จำนวน 10 เล่ม โดยอาศัยกรอบการวิเคราะห์ดังกล่าว พบว่า งานวรรณกรรม ของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้สะท้อนภาพความทุกข์ยากของชนชั้นล่างจำนวนมากที่ไม่ได้รับ ความเป็นธรรมในสังคม อันเป็นลักษณะวาทกรรมการเมืองที่ว่าด้วยเรื่องของการถูกเอารัด เอาเปรียบ และการลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ยังพบว่ามีอุดมการณ์ 3 รูปแบบที่แฝงอยู่ในตัวบท ได้แก่ อุดมการณ์อำนาจ นิยม อุดมการณ์ความรุนแรง และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ อุดมการณ์ทั้ง 3 ได้เคลือบแฝงมากับ วาทกรรมการถูกเอารัดเอาเปรียบ การลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนวาทกรรมประชาธิปไตย และวาทกรรมคอมมิวนิสต์ เพื่อที่บอกอย่างเป็นนัยว่า เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ยังนิยมใช้อำนาจใน การควบคุม ครอบจำ นิยมใช้ความรุนแรงเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ ตลอดจนต้องการเชิดชูวีรกรรม ของตนเองในฐานะวีรบุรุษที่ไม่เคยอมแพ้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Political Discourse in Seksan Prasertkul's Literary Works

Author Mr. Bandid Thipdate

Degree Master of Arts (Thai)

Thesis Advisor Associate Professor Dr. Sompong Witayasakpan

ABSTRACT

The objective of this thesis was to study the characteristics of the hidden political discourse and ideology in the literary works of Seksan Prasertkul who was known as a contemporary writer and the pro-democracy student leader in the revolutionary uprising of Oct 14, 1973.

This study was based on the literature works as a form of discourse practice in which the writer had the power to create, present or block certain ideology. This study therefore chose the Critical Discourse Analysis theory to point out that the context was created by using symbolic meaning to recreate series of ideology using language as the tool of presentation in order to maintain power or to create the righteouness in expansion of power.

The result of the study of his 10 literary works under the thesis framework found that the literary works of Seksan Prasertkul depicted suffering of the laborers who were the biggest group of the exploited people and reduction of human dignity.

In addition, it was found that the 3 ideologies hidden in the literary works of Seksan Prasertkul were Authoritarian Ideology, Violence Ideology and Patriarchy ideology, reduction of human dignity, democracy discourse and communist discourse, which implied that Seksan Prasertkul still used authority to control and dominate, violence to gain power and praise his bravery as an invincible hero.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved